Ч. 80 (13.978). Львів, середа 27. березня 1935. Poeztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504-060. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

БЕРЛІНСЬКІ РОЗМОВИ.

БЕРЛІН, ПАТ. Англійці виразно підкреслюють, що в Берліні йде не про переговори, тільки про розмови. Натякають при тому, що розмови, хоча суто інформаційні, підуть важко, якщо Німеччина домагатиметься занадто високого стану озброєнь.

З урядових німецьких кол про характер тих розмов заявили: Німеччина й Англія вияснюють собі взаїмно погляди на сучасну політичну ситуацію та обговорять погляди на проєкти висвинені в міжнародніх дебатах. На першому пляні є теми льондонського комунікату з 3. лютого ц. р., отже головно обговорюватимуть питання обмежен ня зброєнь.

Німці підкреслюють, що згідні обмежити озброєння, але коли це в рівній мірі зроблять усі держави, узявши на увагу спеціяльний стан поодиноких держав. Це становище Німеччини підкреслює „Діпльоматіш-Політіше Кореспонденц", заявляючи, що на всі великі европейські питання Німеччина має окремий погляд у звязку хочби з географічними причинами і цей факт треба дооконче взяти під увагу.

Друга справа це проєкт східного пакту. Як відомо, Німеччина ставиться до того рішуче негативно, коли йде про теперішню пропоновану його форму. При тому німці покликуються на польсько-нім. договір, вказуючи на нього, як на доказ, що вони готові мирно полагоджувати свої справи зі східними сусідами.

Третя точка берлінських розмов це плян наддунайського пакту. Становище Німеччини до того таке: Наддунайського договору не можна використати на те, щоби продовжувати теперішній неможливий стан між Німеччиною й Австрією. Не може він (договір) дозволити теж на те, щоби будь хто з його учасників вмішувався до внутрішніх відносин Австрії. Йде головно про політичні впливи Італії та фінансові впливи Франції.

Щодо 4-го питання, чи Німеччина приступить до летунського договору, нім. уряд дуже радо на це згодився. Розмови обертаються тепер тільки довкола чисельного стану летунської нім. фльоти.

Для Англії важна пята точка берлінських розмов, себто питання повороту Німеччини до Ліги Націй. На думку англійців згода Німеччини брати участь у міжнародніх женевських розмовах рішає про засадниче признання доброї волі Німеччини до міжнародньої співпраці у всіх напрямах.

Німці дивляться на те так: Про поворот Німеччини до Ліги можна говорити поважно щойно тоді, коли Німеччині признають повну рівноправність.

ЛОНДОН, ПАТ. Берлінський кореспондент Райтера обговорюючи 3 і пів-годинну конференцію, яку нині дополудня мали мін. Саймон і Іден з канц. Гітлером стверджує, що по тій розмові серед британських кол вичувається обережний оптимізм. Зазначають при тому, що не було конференції тільки розмови.

В Льондоні кружляє поголоска, що цілі три і пів години говорив сам канц. Гітлер, а англійці голосу не забирали.

Дальші ревеляції Райтера говорять про те, будьто би Гітлер мав говорити про історичну місію могутньої Німеччини, як заборола цивілізованої Европи перед большевиками. Кореспондент зазначує, що Гітлер уважає Росію за відвічного ворога західних держав. Натякаючи на одного з англійських гостей, неназваного кореспондентом (Льорд Льотіян) Гітлер мав сказати, що заключати договори з СССР це злочин супроти цивілізації.

БЕРЛІН ПАТ. В год. 19.15 представник британської амбасади сказав зібраним представникам преси, що англійські міністри, з причини продовжування урядових розмов не можуть говорити з представниками преси. Супроти того представник британської амбасади дає такий комунікат:

Вожд і канцлер Німеччини приняв нині дополудня мін. закорд. справ Саймона й мін. Ідена в присутності мін. Нойрата й амб. Фіпса. До полудня й пополудні йшли розмови на тему кількох питань, які заторкнено у франко-англійськім комунікаті з 3. лютого. Розмови протягнуться до завтрішнього дополудня.

Такий самий комунікат оголосило Нім. Інформаційне Бюро.

Великий процес за шпіонажу.

ПАРИЖ, ПАТ. Перед карною палатою розпочався нині великий процес проти 21 обвинувачених за шпіонажу в користь СССР. Свого часу трьох обвинувачених втікло. Розправу ведуть тайно. Має вона тревати 4 тижні. Акти справи обіймають 3.000 сторін машинового письма.

Конспіративні орґанізації на Совітській Україні.

РО повідомляє: „Знамя Россіі", (з березня), що виходить у Празі, подає сенсаційні дані про ліквідацію конспіративних орґанізацій на Совітській Україні, що є вимками з реферату комісаря внутрішніх справ УССР. Балицького на останнім пленарнім засіданні ЦКВКП(б).

Ось ті дані. Йде про час 7-місячної т. зв. ліквідації.

„Діяльність націоналістичних груп в порівнанні з минулим роком змаліла, але проявляється й надалі. Криється вона за зростом контрреволюційних настроїв серед населення сель й міста. Ті настрої прибирають форму політичних орґанізацій. В часі 7 місяців викрили на Україні 32 тайні робітничі орґанізації. — Три з них зв'язані були з військовими колами. Діяльність їх проявлялася тим, що вони викликували конфлікти у фабриках, кольпортували нелеґальні видавництва, взивали до актів саботажу і терору проти місцевих діячів і партійців, висланих з централі.

На селах викрили й зліквідували 23 орґанізації, в яких мали перевагу комсомольці. Серед студентів викрили 8 таких орґанізацій, які мали звязки зі селом і міськими робітниками. Викрили теж суто терористичні орґанізації, що плянували висадити будинок комісаріяту внутрішніх справ у Києві, замах у серпні 1934. р. на трьох найвизначніших діячів України.

З 69 тих орґанізацій 9 постійно видавало тайну лектуру, 23 — мало зброю, 6 — знаходилося у звязку з відповідними орґанізаціями РСФРР.

Серед арештованих 53 прц. — комсомольці, 38 прц. — безпартійні, 9 прц. — члени партії.

В 9-ти місяцях на Україні мали виконати 174 (вдалих і невдалих) замахів на життя партійних робітників, осіб з фабричної адміністрації, провідників професійних орґанізацій та інших членів „апарату".

Розуміють значіння України.

НЮ ЙОРК, 10. березня. (Вл. кор.) Національний тижневик „Литерері Дайджест", що є найбільше поширений в цілій Америці, Канаді та Великій Британії, поміщує у своому виданні з 2. ц. м. маленьку статтейку про „Підозріння Росії супроти Німеччини" і дає таку замітку про Україну:

„Україна була колись великою державою в Европі і її називали колиско слов'янської нації". Хоч українців переслідували і їх розділили поміж ворогів, то одного разу сказав російський кореспондент ґазети „Дейлі Експрес" з Льондону, що вони задержали свою культуру, мову і національність".

Цю замітку поміщує „Дайджест" при згадці, що Совіти підозрівають Німеччину в плянах відірвати Україну від Росії.

Після бурі.

Варшава, 25. березня 1935.

Спокій і тишина після бурі, що перейшла в суботу над соймом. Ще вчора у Варшаві був рух. Це паради після ухвалення конституції. Було і богослуження, відправлене кардиналом Каковським в присутності президента і уряду, був і маніфестаційний похід по вулицях Варшави, що скінчився під Бельведером. Маси прапорів, орхестра за орхестрою, ряди за рядами, починаючи учнями, не бракло і інвалідів. Місто на розпорядження президента Варшави декоровано прапорами. Отже відбулось усе згідно з програмою, все було згори приготоване і вирежисероване. Серед того офіціяльно святочного настрою, серед публики, що стояла на хідниках, не раз і не два давалось чути питання, чи від тої нової конституції минеться господарська кріза, чи найдеться праця для безробітних, і чи взагалі стане громадянам держави — лекше і краще.

А проте суботнішній день був одним чи не найцікавішим днем теперішнього сойму. Вже зовнішня обстанова вказувала, що щось має статись. На вулиці біля сойму аж роїлось від мундурової і немундурової поліції. Маршалківська сторожа патролює біля входів до сойму та перевіряє дуже строго леґітимації всіх, що зближаються до сойму. Білети на галерію розхоплені вже раннім ранком. Перед сойм заїздить авто за автом, а з них висідають державні достойники. Кулюари переповнені. Там не лише посли, не лише міністри, але і вищі міністеріяльні урядовці і давно невидана маса журналістів. І все гуде наче в улию. А тимчасом в год. 10 ранку при переповнених галеріях і дипльоматичних льожах розсілись елеґантні панове і пані. Хотять бути присутніми при народинах нової конституції Польщі. І тому три перші точки порядку нарад видавалися всім чимось зайвим, що тільки забирає час: всі хотіли, щоб скорше почалась головна дія дня.

В саме полудне на трибуні явився віцемаршал Цар і реферував поправки сенату до конституції. Його слів слухали всі з напруженням, після нього вийшов на трибуну полк. Славек — і в імені ББ склав заяву, що держава потребує під теперішню хвилину такої конституції, котра всю владу давалаб у руки верховних чинників. Чи думав той старий революціонер-конспіратор, що прийдеться йому колись таку промову говорити!...

Тепер черга на опозицію. Вона давно вже готовилась до того бою, хоч і до кінця припускала, що його не буде. Колиж він таки прийшов, то до голосу з кожного опозиційного клюбу записалось по кількох найкращих промовців. Як перший промовляв від ендеків в поважному рішучому тоні проф. Винярський, за ним колишній маршал сойму, людовий посол Ратай, один з найкращих польських парляментаристів і промовців та грімкими словами критикував нову конституцію. Спокійно і зрівноважено промовляв лідер ППС Недзялковський.

Після репліки проф. Маковського з ББ на ці промови, на трибуні явився пос. д-р В. Загайкевич і склав іменем Українського Клюбу заяву, яку читачі „Діла“ вже від позавчора мають у руках. Цілий сойм в напруженні вислухав заяву пос. Загайкевича, яка рішучими словами стверджувала, яка була давня конституція і що дає нова та що це ніщо інше, як розрахунок сил між двома польськими політичними таборами, котрі і в давній і в теперішній конституції „забули“, що в Польщі живе 42 проц. т. зв. національних меншин, в тому числі дві великі територіальні меншини — українці і білорусини. В одній і другій конституції про це ані слова. Заяву Українського Клюбу скінчив пос. Загайкевич заповіддю, що без огляду на таку чи іншу конституцію, український нарід, як збірна одиниця, не перестане боротись за повноту своїх політичних прав.

Заява Українського Клюбу, що Клюб не бере участи в голосуванні і скидає з себе за вислід голосування всяку відповідальність, викликала зрозуміле порушення в цілому соймі. Польській опозиції здавалося, що українці мають чомусь боротись до загину за стару конституцію. Вони забули, що вони її складали, що вони творили в ній фікцію одннаціональної держави, а український нарід за час тривання цієї конституції пережив не одно страхіття. Була вона — та не для нас. Памятають українці добре часи, коли при владі була нинішня опозиція, — і Хіено Пяст і ППС з ендецією в гармонійній згоді. І що річ не у писаній конституції, а в тому, як вона виконувана. І за новою конституцією українці не заявились тому, бо також не на них вона шита — і будуча практика щойно відповість на питання, як вона буде виконувана.

Подібного змісту заяву, як посла Загайкевича, зложив іменем УСРП пос. Матчак та від білорусинів пос. Єремич. Всі т. зв. меншини в Польщі не взяли участи в цій грі між двома польськими політичними напрямками у боротьбі за владу.

Температура і настрій в соймі підносилися щораз вище, головно з новою чергою опозиційних промовців, які щораз різкішими словами греміли проти нової конституції. Вже пізною ніччю дійшло до кульмінаційної точки напруження, на яку чекала ґалерія, журналісти і посли. В часі промови соціяліста Жулавського, якого голос і форма говорення все вносить вищу температуру в соймі, тим разом мало не дійшло до вибуху. З лавок соціялістів впав оклик до бебеків: [illegible] і в ту мить схопились з лавок відомі „боєві“ бебеки та кинулись одні в напрямку трибуни, другі до лав соціялістів. Счинився крик, піднеслись пястуки в гору, віцемаршал Маковський безрадний даремне старався дзвінком втихомирити пристрасти. Наступаючих бебеків розділили від соціялістів людовці та позбавили ґалерію і всіх присутніх видовища рукопашного бою, який гідно був би закінчив одну добу польського парляментаризму. Аж тепер удалося маршалові Світальському, що заступив віцемаршала Маковського, довести до вспокоєння. Пос. Жулавський промовляв дальше та скінчив серед гамору, в якому пірнули його слова: крики бебеків й оплески ППС-ів могли заглушити і десять промовців. Колиж вичерпалась ліста промовців — опівночі маршал завів іменне голосування. Голосування і обчислення тривали майже годину. Проголошення висліду, що за відкиненням поправок сенату заявилося 139 послів, а за їх приняттям 260, отже що **конституція прийнята,** — викликало грімкі оплески на лавах ББ. В томуж менті іменем опозиції пос. Руґ і за ним пос. Стронський заявили, що конституцію принято нелеґально, бо нема 2/3 голосів за прийняттям поправок. У відповідь маршал Світальський у довшій промові ствердив, що 2/3 голосів потрібні до відкинення поправок сенату, а до прийняття досить звичайної більшости. У лавках соціялістів залунала пісня „О чесць вам панове“, у відповідь на це ББ заспівали „Ми перша бриґада“: цікаво було стороннім глядіти на ті два „хори“ і пригадувати собі, що чейже ще досить недавно хористи були дуже перемішані — адже соціялісти вахоплено співали колись пісню пілсудчиків, а пілсудчики відмежовувались від маґнатів! Часи зміняються і люди разом із ними...

Отже було все, чого собі публика бажала, були гострі слова, були піднесені пястуки і закінчилось піснею. Закінчився довгий бій між двома польськими таборами, двома боєвими піснями. Тепер піде життя — ніби новим шляхом, але ще невідомим. Одна річ певна, що той шлях ітиме без веселої пісні.

З. П-ий.

Совітоманія та її лікування.

Прага, березень 1935.

В Европі поширилася нова епідемія: совітоманія. Перші її познаки почали появлятися ще перед вступом СССР до „капіталістично-буржуазної“ женевської інституції, до Союзу Народів. Найскорше появилася була ця епідемія в Польщі, після підписання пакту неаґресії з Совітами, коли Радек-Собельсон друкував передовиці у „Ґазеті Польскій“, а „Вядомосці Літерацке“ подобали на большевицьку етікету. Але ця дурійка скоро минулася і перекинулася на Францію. Вже в Франції поширилася на всі ті землі, на яких віє т. зв. французько-совітський вітер. У всіх цих землях ссср-оманія прийняла всі прикмети затяжної епідемії. Був час, що вона почала була ширитися теж і в Америці, але тамошній політичний клімат не сприяє розвиткові тої недуги і вона там не прибрала тих форм, що в Европі. Ссср-оманія дуже цікава хороба. Має вона три головні стадії. Характеристичні симптоми першої стадії такі: сліпа віра в Совіти разом з непритомним маяченням на теми: без СССР не може бути трівкого мира в Европі, СССР одинока сила, на яку може надійно опертися кожний, хто бажає спокійного розвитку не лише Европи, але й цілого світа, СССР це країна, де кується нове життя, що створить рай на землі, СССР це держава, яка вповні задовольняє всі політичні, культурні і господарські змагання всіх своїх народів і т. д.

Друга познака недуги, це раптова охота їхати до СССР і в повним довірям до большевиків оглядати там усе те, що підтримує пересвідчення недужого, що там є дійсно так, як він маячить. І ось маємо ріжні прогульки до СССР як напр. письменників, акторів, фільмарів, шахістів, журналістів й т. д. й т. д. що їх на перегони влаштовують країни, захоплені епідемією. „Не старатися самому на власні — мовляв — очі пізнати країни, де стосімдесять мільонів людей творить великі нові цінности, булоб гріхом“.

Третя стадія має найгірші і для оточення хорого на ссср-оманію найнеприємніші наслідки. Вернувши з СССР і побачивши все, що йому там показали, хворий попадає в стан, дуже подібний до гіпнози. Він говорить і пише лише про СССР, всіх і вся переконує, що воно там дійсно так, як він це бачив в часі свого двотижневого побуту в Москві, Харкові, Києві і на Дніпрельстані чи в якомусь там Потьомкінському селі, а всіх, хто йому перечить, називає ретроґрадом, фашистом, сліпим ворогом не лише самого СССР, але і ворогом ідеї трівкого миру в Европі, прихильником всяких ревізіонізмів, а коли випадково опонентом буде наприклад українець, то ще й зрадником всеславянської ідеї, ґерманофілом й т. п.

Найцікавішим моментом у цій хоробі є те, що такий пацієнт, повернувши з СССР до себе до дому, при всьому своєму захопленні не радить своїм землякам прищіплювати у своїй країні усіх тих цінностей з нового земського раю, бо на це тут не надаються — мовляв — ані національна психіка, ані культурний рівень, ані господарська структура, ані політична ситуація. Одиноко і цілком забезпеченими проти цієї недуги є лише ті, яким крівавиться серце через смерть мільонів братів в тому новому раю, далі ті, що були радянофілами ще перед поширенням теперішньої епідемії совітоманії і вилічилися з неї під впливом ріжних наявних доказів про справжній зміст совітської дійсности. Істнує врешті катеґорія тих, що їхали туди, щоби в ідейній вірі в нові гасла, станути до праці при розбудові нового життя і повернули відтам розбиті, зневірені, розчаровані. Їхні описи й їхні звідомлення це теж найкращий лік на совітоманію. Нам пощастило зібрати деякі цікавіші звідомлення отих розчарованих і зневірених і ми їх, відповідно до часу і місця, будемо реферувати і нашим читачам.

Почнемо нині може з найменш цікавого, але на нашу думку, дуже проречистого звідомлення про совітську пресу. Про цю сторінку життя в Совітах, якою так часто чваняться і самі большевики і якою так пристрасно захоплюються усі совітомани.

Одно з останніх чисел празької „*Народньої Політики*“ принесло дуже цікаву розмову з одним із таких, які надхнені тим, що знали про Совіти здалека, виїхали туди, щоби станути до праці при будові „нового життя“ і віддати усі свої сили, хист і знання для творення „нових цінностей“. Це бувший член французької комуністичної партії. До СССР виїхав він 1931. р. і там виконував відповідальні функції журналіста. Був редактором одного ленінградського часопису і предсідником одного із віддлів Профінтерну. Поїхав туди з гарячою вірою в голошені большевиками гасла, а повернувся розчарований і розбитий. Покинув СССР, бо переконався, що „в большевицькій людині нема людини, бо людина там це лише маленька шрубочка у великій машині. А цього вільна людина заходу Европи не може стерпіти так, як не може перенести того вічного стеження та доносицтва, яким просякло ціле тамошне життя“. І ця людина, вернувшися назад у чисту атмосферу вільного культурного життя, добровільно розказує про все те, що там пережила і бачила, але найбільше і найдокладніше про совітську пресу. Це звідомлення не того совітомана, що поїхав туди і давав собі показувати це „нове життя“, але переживання і спостереження людини, яка там жила довший час і була з кости і крови їхньою людиною.

Пише він таке:

Найважнішою сторінкою життя всякої преси є праця журналістів і конструкція редакції. На чолі кожної совітської редакції стоїть там т. зв. відповідальний редактор, що виконує ті самі обовязки, що у нас шефредактор та цензор. Цензурне питання большевики розвязали дуже просто. Там нема пресової цензури, але зате при кожному шефредакторі сидить цензор, якого ніхто не знає, бо він скривається тільки за числом і тому то в лівому розі кожного числа совітського часопису є т. зв. „Ґлавліт“ (головне число).

Друге важне питання, це дуже складна проблема, про що може писати большевицька преса. На це є дуже точні приписи і приказн від центрального комітету партії. Головним змістом большевицької преси мусять бути ріжні розпорядки влади й урядів та Центрального Комітету, далі йдуть ріжні дописи від робітників, робітнича пропаґанда, дописи сель- і робкорів, — усе, розуміється, дуже точно переглянене цензором. Цікаво що ці дописувачі мусять при кожній важнішій справі, про яку реферують, скликати місцевий чи районовий чи який там ще совіт, той останній мусить в цій справі ухвалити „відповідну“ резолюцію і щойно тоді такий допис може сель- чи робкор вислати до редакції. І кожний з них прекрасно знає, що таку резолюцію ухвалюють під примусом, але пише, бо нехай би так не зробив! І найцікавіше те, що вже в кілька годин після якоїсь події приходять до редакції ті резолюції з ріжних фабрик чи колхозів так, неначеб там усі лиш ждали на те, щоб виявити свої почування владі та цілому режімові. Відомостей зза кордону не сміє поміщувати ніяка редакція, якщо вони не походять прямо з ТАСС-у.

Ще цікавіше питання т. зв. самокритики. Не один вже совітоман захоплювався тим, що совітська преса так ясно і щиро пише про темні сторінки життя в СССР. Це, мовляв, один із доказів т. зв. демократизації життя в Совітах. Але ось як ця справа виглядає в дійсності: „в СССР панує велике невдоволення, напруження в паровому кітлі совітського життя вже надто велике і тому хоч-не-хоч муситься відчиняти вентиль і випустити трохи пари“. На око большевицька преса може писати про всі темні сторінки тамошнього життя, але на ділі пишеться лише про „погані вчинки“ поодиноких людей, а не про слабі сторінки цілого *режіму чи політики партії*, бо вони мусять бути а пріорі все добрі і непомильні.

Попри офіційні органи партії і головної влади кожний комісаріят має свою щоденну прес-

Провінціональна преса це філії партії й вони просто передруковують статті центральних органів. Словом, вся журналістична праця в СССР іде виключно за інструкціями і наказами згори й тому не може в СССР бути й мови про якусь журналістику в дійсному її розумінні. Ріжні т. зв. стінгазети не можна підтягнути під поняття преси. Вони вдоволюняють лише дуже тісні внутрішні потреби і сповняють завдання себекритики того вузького гурта, до якого вони належать.

Погляд про велике поширення преси в СССР, про який так залюбки кричать сссрофіли, зовсім неправдивий. „Часописів в СССР є в дійсності дуже мало: два великі в Москві, два в Ленінграді, а по одному більшому в інших більших містах. Цікаво, що найбільше почитні є бульварні часописи без партійної термінольоґії. Нпр. такі два часописи „Вечерная Москва" та ленінградська „Вечерная Красная Газета" мають тираж в 2 міліони. „Правда" і „Известія" мають теж такий тираж, інші вже менше, а провінціональні від 10 до 30 тисяч. Так воно сібито й багато, але „не забуваймо, що це все для стосімдесяти міліонів населення СССР". І це на одно не можна забувати, коли говориться про пресу в СССР. Її не можна називати совітською пресою, а лиш комуністичною, бо вся преса, підчинена Центральному Комітетові Комуністичної Партії.

Чужу пресу, крім комуністичної, можна найти лише в тайному відділі для пропаганди і вступ до цього відділу заборонений кожному, навіть і старим членам партії, без спеціяльного дозволу.

Так в дійсності виглядає преса в СССР і вона там ніколи іншою не буде, хоч би і не знати як захоплювалися ріжні совітомани всіми тими вістками про нові „демократичні рефоми" в Совітах.

Ось що сказав про них той самий розчарований реемігрант який був в СССР ще як активний комуніст на похороні Кірова: — „Це все робиться тим лише для опінії Европи. Нема совітської держави, є лише комуністична, а тому нічого там не зміниться від того як будуть вибрані ті, яких партія мусить мати вибраними — чи явно чи тайно. Все одно, чи виберуть Іванові чи Петрові, бо обох їх виберуть на бажання партії.

Це бачить там кожний, а тому поширюється там табе недовіря і тому мало хто вже вірить усьому тому, про що кричить партія. Щиро вірить ще тільки молодь (?!), яка не зазнала іншого життя, та чужинці, які пізнали СССР тільки крізь окуляри, що їм їх наложили"

М—н.

Резолюції Загального Зїзду Товариства „Союз Українок"

У ДНЯХ 20. І 21. БЕРЕЗНЯ 1935 Р

Загальний Зїзд „Союзу Українок" обстоюючи вповні резолюції Українського Жіночого Конгресу, які устійнюють головні засади українського жіночого руху та вказують жіноцтву, зорганізованому в лавах Союзу Українок, напрямні на дальшу дорогу, приймає такі постанови, як програму своєї праці на черговий рік:

В організаційних справах:

1) Поширити організаційну сітку через оснування нових Кружків С. У. та переміну сільських жіночих гуртків, що істнують під фірмою жіночих секцій при інших товариствах, на статутові Кружки С. У.

2) Поглибити організацію: А) через удержування постійних платних організаторок при Матірному Товаристві і по змозі при Філіях самостійно або разом з нашими господарськими установами; Б) через систематичну люстрацію Філій Головним Виділом і Кружків Філіями; В) через курси для провідниць села уладжені Філіями, зокрема курси діло- і книговодства.

3) Уладити впродовж найближчих двох літ у всіх Філіях повітові „Свята Селянки" по пляну виробленому Головним Виділом.

У культурно-освітніх справах.

1) Оснувати при всіх Філіях і Кружках Союзу Українок бібліотеки.

2) Скріпити акцію за оснуванням літом 1935 р. дитячих садків та продовжувати систематичну працю Філій і Кружків у цій ділянці.

3) Розпочати організацію і вишкіл дівочого доросту при Філіях і Кружках, згідно з пляном, виробленим Головним Виділом.

4) Звернути пильну увагу на чистоту і красу рідної мови через закладання „Гуртків плекання рідної мови" при Філіях і міських та містечкових Кружках, які поведуть свою працю згідно з інструкціями Головного Виділу.

5) Зацікавити зорганізоване жіноцтво українською пресою, а зокрема усіма жіночими періодичними виданнями.

У справах плекання народнього мистецтва.

Загальний Зїзд стверджує, що для плянової роботи над плеканням і зберіганням народнього мистецтва потрібна така сама організаційна система, як для праці, яку Т-во веде в інших ділянках. Тому доручає Філіям та Кружкам визначити окрему референтку для цієї справи, яка має працювати згідно з інструкціями референтки народнього мистецтва при Матірному Товаристві.

У справах сільсько-господарської акції.

1) Зробити ударним гаслом чергового періоду діяльности Союзу Українок плянову акцію над піднесенням сільсько-господарської освіти і добробуту сільського жіноцтва.

2) Подбати за вишкіл фахових інструкторок улаштовуючи відповідні курси, яких улаштуванням має занятися Матірне Товариство.

3) Створити при Філіях Союзу Українок сільсько-господар. референтури, які вестимуть свою роботу в тісному порозумінні з повітовими осередками „Сільського Господаря" і кооперативних установ, на основах устійнених спільно Матірним Т-вом і Централею „Сільського Господаря".

4) Утримувати при Філіях разом із господарськими установами фахові інструкторки до поширення господарської освіти між селянками та подбати за приладдя, необхідні для ведення господарських курсів.

У кооперативних справах.

1) Творити кооперативні секції при тих Філіях і Кружках, де їх досі нема.

2) Повести акцію за масовим приєднанням жінок членів кооператив та підтримкою кооперації через збут і споживання.

3) Повести акцію за вибором жінок до керуючих органів кооператив.

4) Перевести реєстрацію членів кооперативних секцій і в найкоротшому часі переслати список членів до Централі.

5) Віднестися до Ревізійного Союзу Укр. Кооператив, щоб у найближчому часі скликав у Львові в порозумінні з кооперативною секцією Союзу Українок нараду жінок-кооператорок, присвячену справі творення галянтерійних і мануфактурних відділів при кооперативах, як теж і створення жіночих кооператив та кооперативних робітень.

6) Вести пропаганду в цілі освідомлення жіноцтва про велике господарське значіння рідного промислу і переведення послідовно в життя гасла: „Свій до свого".

7) Одобрює плян праці на 1935-36 рік, випрацьований Кооперативною Секцією при Головному Виділі.

У фінансових справах.

Стверджуючи критичний стан фінансів Т-ва, спричинений занедбанням грошових обовязків членів і Філій у відношенні до Матірного Т-ва Загальний Зїзд зобовязує: 1) Членів точно виплачувати членські вкладки до Матірного Т-ва за посередництвом своєї Філії. 2) Філії правильно присилати що три місяці Головному Виділові вкладки членів з терену їхньої діяльности. 3) Кружки платити за посередництвом своїх Філій Матірному Т-ву річну оплату в сумі від 2 до 10 зол., залежно від їх фінансової спроможности, яку оцінить їхня Філія.

Загальний Зїзд пригадує всім Філіям і Кружкам, що згідно з §. 70 статуту всі приходи і все майно Т-ва призначені виключно на цілі, передбачені статутом — так, що Філії і Кружки не можуть вживати своїх грошей на ніякі инші цілі.

У справі звязків з міжнародніми жіночими організаціями.

1) Повести оборону наших членських прав у Міжнародньому Жіночому Союзі і в тій цілі вислати делегацію на Міжнародній Жіночий Конгрес у Царгороді в квітні 1935 р.

2) Старатися затримати членство в Міжнародньому Жіночому Союзі навіть у випадку, колиб характер нашого членства мав підпасти деяким змінам.

Подяка Діловому Комітетові Українського Жіночого Конгресу.

Загальний Зїзд Союзу Українок висловлює свою щиру подяку і глибоке признання всім діячкам, які заслужилися біля підготовки і переведення Українського Жін. Конгресу, що не вважаючи на всі труднощі і перепони увінчався таким блискучим успіхом. Зокрема Загальний Зїзд дякує сердечно Голові Ділового Комітету, п. Е. Макарушковій та провідницям комісій, що підготовляли У. Ж. К.

В справі журналу „Жінка".

Загальний Зїзд стверджує з радістю і признанням, що постанова У. Ж. К. в справі необхідности видавання ідеольоґічного жіночого журналу вже зреалізована появою двотижневика „Жінка", який є виразником змагань і ідей українського жіноцтва. Загальний Зїзд признає журнал „Жінка" офіційним органом Союзу Українок і тому в напрямі моральної і матеріяльної підтримки журналу накладає на Філії такі обовязки:

1) Всі Філії обовязані стати удільовцями Жіночої Видавничої Кооперативи С. У. 2) Всі Філії не тільки обовязані самі передплачувати журнал „Жінка", але й повести енергійну пропаганду при допомозі окремої референтки за поширенням журналу в місці свого осідку та на терені цілого повіту. Філії повинні придбати журналові „Жінка" продовж найближчих 3-х місяців означене число передплатниць відповідно до категорії, до якої зарахує їх Головний Виділ. 3) Всі Філії будуть пересилати редакції журналу „Жінка" звіти зі своєї діяльности та дописі з місць. 4) Головний Виділ буде друкувати на сторінках журналу „Жінка" всі свої обіжники, інструкції, комунікати і т. і.

У справі Всесвітнього Союзу Українок.

Загальний Зїзд Союзу Українок вітає з радістю факт закріплення звязків зорганізованого галицького жіноцтва із Сестрами інших українських земель та еміграції в одній всеукраїнській організації: Всесвітний Союз Українок. Загальний Зїзд доручає Головному Виділові присвятити справі утримування найтіснішого контакту з організаціями, обєднаними у Всесвіт. Союзі Українок свою пильну увагу, уважаючи це засобом і запорукою консолідації Українського Народу.

В справі руйнування Софійського Собору в Києві.

Українське жіноцтво, глибоко вражене вісткою про вандальське нищення большевиками національних і мистецьких памяток і сторичного минулого, а зокрема Матері українських Церков: Софійського Собору, протестує проти цього та взиває весь український світ протиставитися цій злочинній, руїнницькій роботі.

Ляваль їде до Москви.

ПАРИЖ, ПАТ. З добре поінформованих кол повідомляють, що оскільки не зайдуть якісь непередбачені події, міністер Ляваль поїде до Москви по сесії ради Ліґи Націй, ц. є. около 20. квітня.

Бої в Абісинії.

РИМ, ПАТ. Аґенця Стефані повідомляє: В ночі з 23. на 24. ц. м. підстаршина карабінерів та погранична сторожа зустріли на італійській території недалеко Омаґер в Абісинії більшу групу озброєних абісинців. Візвані залишити італійську територію абісинці відповіли стрілами та важко ранили одного зі сторожі. Підстаршина відповів теж стрілами та згодом, вистрілявши всі набої сховався за горбком. Абісинці відступили, залишаючи одного вбитого, дві рушниці та багато стрілен. Італійське посольство в Адіс-Абебі дістало припоручення заклсти протест у абісинського уряду, з застереженням, що суму відшкодування за спричинені втрати поданть пізніше

Нова конституція Польщі.

III. УРЯД.

Стаття XXV. 1) Уряд кермує справами Держави, незастереженими для інших органів влади. 2) Уряд складається з Голови Ради Міністрів і Міністрів. 3) Голова Ради Міністрів репрезентує Уряд, кермує його працями й устійнює загальні засади державної політики. 4) Міністри кермують поодинокими ділянками державної адміністрації або виконують доручені їм окремі завдання. 5) Організацію Уряду, у першу чергу обсяг діяльности Голови Ради Міністрів, Ради Міністрів і Міністрів — означить декрет Президента Річипосполитої.

Ст. XXVI. Міністри для вирішування справ, які вимагають рішення всіх членів Уряду, творять Раду Міністрів під проводом Голови Ради Міністрів.

Ст. XXVII. 1) Голова Ради Міністрів, Рада Міністрів і Міністри мають право видавати розпорядки з метою виконання законодатних актів і покликуючись на них. 2) Ці розпорядки не можуть бути суперечні з законодатними актами і будуть оголошувані у Деннику Законів.

Ст. XXVIII. Голова Ради Міністрів і Міністри є відповідальні політично перед Президентом Річипосполитої і Він може їх у кожній хвилині відкликати.

Ст. XXIX. Сойм, виконуючи право парляментарної контролі над діяльністю Уряду, може жадати, щоб Уряд або Міністер уступив. 2) Такий внесок можна зголосити тільки на звичайній сесії; голосування над ним не може відбутись на засіданні, на якім його зголошено. 3) Коли за внеском Сойм висловиться звичайною більшістю голосів, а Президент Річипосполитої до трьох днів не відкличе Уряду або Міністра, ані теж не розвяже Законодатних Установ — внесок розгляне Сенат на найближчім засіданні. 4) Колиж Сенат висловиться за внеском, який приняв Сойм, Президент Річипосполитої відкличе Уряд або Міністра, хіба що розвяже Сойм і Сенат.

Ст. XXX. Незалежно від політичної відповідальности перед Президентом Річипосполитої і парляментарної перед Соймом, Голова Ради Міністрів і Міністри відповідають конституційно перед Державним Трибуналом за свідоме нарушення Конституції або іншого законодатного акту, доконаного підчас урядування. 2) Право притягати Голову Ради Міністрів або Міністра до конституційної відповідальности має Президент Річипосполитої, теж Сойм і Сенат в обєднаних Палатах. 3) Рішення Обєднаних Палат, яке передає Голову Ради Міністрів або Міністра судові Державного Трибуналу, западає більшістю 3/5 голосів при присутності щонайменше законної половини числа членів Обєднаних Палат.

IV. СОЙМ.

XXXI. 1) Сойм виконує законодатні функції і контролю над діяльністю Уряду; крім того Сойм устійнює буджет і накладає тягарі на громадян. 2) Контроля над діяльністю Уряду висловлюється у праві Сойму: а) домагатись уступлення Уряду або Міністра; б) притягати враз зі Сенатом Голову Ради Міністрів або Міністра до конституційної відповідальности; в) інтерпелювати Уряд; 2) затверджувати щорічне замкнення державних рахунків і давати Урядові абсолюторію; г) брати участь у контролі над довгами Держави. 3) Функції звязані з кермою Держави не належать до Сойму.

Ст. XXXII. Сойм складається з послів, вибраних загальним, тайним, рівним і безпосереднім голосуванням. 2) Каденція Сойму тягнеться пять років, числячи від дня скликання. 3) Розвязання Сойму перед кінцем каденції вимагає вказання причини. 4) Нові вибори доручає перевести Президент Річипосполитої до трицять днів від розвязання Сойму. 5) Голосування відбудеться не пізніше ніж шістьдесятого дня після розписаних виборів. 6) У голосуванні не беруть участи військові, які належать до змобілізованої частини війська або военної маринарки.

Ст. XXXIII. 1) Право вибирати має кожний громадянин без ріжниці полу, який перед днем розписання виборів скінчив 24 роки і користає з повноти цивільних і громадянських прав. 2) Бути вибраним має право кожний громадянин, який має право вибирати і скінчив 30 років. 3) Виборча ординація до Сойму устійнить поділ Держави на виборчі округи, означить число послів, устійнить виборчу процедуру та означить категорії осіб, позбавлених права вибирати і бути вибраними через недостачу відповідних моральних та умових прикмет.

Ст. XXXIV. 1) Сойм вибирає зпоміж свого гурта Маршала на час каденції. 2) До часу уконституовання чергового Сойму, Маршал зберігає привілеї, які має при виборі Президента Річипосполитої.

Ст. XXXV. 1) Сойм скличуть на перше засідання у повній каденції не пізніше ніж трицятого дня по оголошенні висліду виборів до Законодатних Палат. 2) Звичайну сесію Сойму відкриватимуть щороку найпізніше у листопаді і не можуть її замкнути перед чотирьома місяцями, хіба що буджет приймуть скоріше. 3) Звичайна сесія може бути відложена на трицять днів. 4) Відложити її на довший час або відложити зовсім наново можна тільки за згодою Сойму. 5) Часу перерви, спричиненої через відложену сесію, не вчислюємо до речинців, які призначає Конституція для діяльности Сойму.

Ст. XXXVI. 1) Президент Річипосполитої по своїй волі може в кожнім часі доручити відкриття надзвичайної сесії Сойму і зробить це до трицятьох днів на внесок щонайменше половини законного числа послів. 2) Підчас надзвичайної сесії предметом нарад Сойму можуть бути тільки справи, наведені в розпорядку Президента Річипосполитої або у внеску на відкриття такої сесії, який зголосили посли і справи, полагодження яких на найближчій сесії вимагають закони або регулямін, або які Президент Річипосполитої на внесок Голови Ради Міністрів або Маршал Сойму вважатиме за наглі.

Ст. XXXVII. Рішення Сойму западають звичайною більшістю голосів при присутності щонайменше 1/3 законного числа послів, коли Конституція інакше не постановляє.

Ст. XXXVIII. 1) Засідання Сойму є явні. 2) Сойм може рішити тайність нарад 3) Протокол і стенограм, які видається з доручення Маршала, є виключним ствердженням ходу нарад Сойму. 4) Нікого не можна притягати до відповідальности за оголошення і поширення звітів з явних нарад Сойму, коли вони віддзеркалюють у цілій ширині та точно хід цих нарад.

Ст. XXXIX. 1) Посли складають приречення, заки переберуть мандат, такого змісту:

Свідомий обовязку вірности супроти Польської Держави, складаю святочний обіт і ручу словом чести, що як посол Сойму Річипосполитої у праці на користь добра Держави не буду вгавати, а журбу за її честь, суцільність і могутність уважатиму своєю першою заповідю.

г) Відмова скласти приречення або приречення зі застереженням є однозначне з неприняттям мандату.

Ст. XL. Посли дістають дієти і мають безплатно користати з державних засобів комунікації у межах Держави.

XLI. 1) Посли користають тільки з таких запорук незайманости, яких вимагає їхня присутність у працях Сойму. 2) За зміст виголошених у Соймі промов або зголошених внесків та інтерпеляцій і за невідповідну поведінку підчас нарад посли відповідають тільки перед Соймом. 3) Одначе за виступи суперечні з обовязком вірности супроти Польської Держави або які мають ознаки проступку, за який переслідують з уряду — рішенням Сойму або на домагання Маршала Сойму або Міністра Справедливости можуть посла передати судові Державного Трибуналу і присудом цього Трибуналу позбавити посольського мандату.

XLII. 1) Посли відповідають за діяльність, не звязану з участю у працях Сойму, однакове з іншими громадянами. 2) Одначе карна судова або адміністраційна, як теж дисциплінарна про-

---

Є. Ю ПЕЛЕНСЬКИЙ. 4

Райнер Марія Рільке й Україна.

Життєвий і творчий шлях Рільке.

Райнер Марія Рільке (1875—1926) це — як пише Франц Штріх — один з найцікавіших феноменів на грані XIX. і XX. століття в Европі. З походження німець, виростав на слявянській і французькій культурі, обєднав таким чином кращі елементи Сходу й Заходу Европи.

Правда, не був це чистої крови німець. Його старий рід походив із напів слявянської Каринтії, потім десь коло 1718 р. переселився до Чехії. „Мому власному почуттю, більше ніж можна висказати, відповідає здогад, що слявянська струя не є хіба маловажна в ріжноманітності моєї крови“. Ці слова поета підтверджує найбільш компетентний у расових справах, сучасний німецький історик літератури Йозеф Надлер у своїй історії літератури німецького народу, і то підтверджує повнотою. Другим важливим моментом було виховання в слявянському середовищі, в Празі, родинному місті Рільке. Нічого дивного, що перші твори присвячені цьому містові. Це рефлексії з мандрів по Старій Празі, ліричні роздумування. В старім домі, якась набожна шана для старого градчанського замку й не менша шана в віршах, присвячених чеським поетам: Врхліцькому, Тильові й Заєрові. Але ці твори, ще надто молодечі, менше важні.

Щойо з 1899 р., коли він виїхав із першою прогулькою до Росії, коли його поетичний світогляд дозрів цілком, повстають його архитвори. Росія, зокрема зустріч з Толстим, витиснули незатертий слід у його душі. „Росія стала для мене дійсністю — писав поет до Еллен Кей — а заразом глибоким, повсякденним пізнанням, що дійсність це щось далеке, щось, що безмежно поволі приходить до тих, що мають терпеливість. Росія це край, де люди є самотніми людьми, кожен зо світом у собі, кожен повен пітьми, як гора, кожен глибокий у покорі, без тривоги, що понижується, і саме тому побожний. Люди повні далини, невинности й надії, люди, що стають людьми. І над усім ніколи не установлений, вічно змінний, зростаючий Бог“.

Рільке, типовий романтик, людина сумна, над міру вражлива; мусів так сприймати Росію.

По першій, кількатижневій подорожі в Росію прийшла друга. Тоді й вустрівся з Толстим. Та перед тим ще вивчав дуже пильно російську мову, літературу, історію мистецтва, й культури. Підчас цих студій мусів нераз натрапили на українські проблеми, на які багата історія російської культури, зокрема письменства. Цим можна мабуть найлекше вияснити, чому після другої подорожі до Росії, відвідавши Ясну Поляну, повернув Рільке в Україну. Переїхав її майже цілу.

Його щоденник із цього часу досить уривчастий. Про Україну пише мало, більше за те творить.

Та читаючи описи німців, що приїздили з Московщини в Україну, не важко догадатися, що коли ріжниця між цими країнами була помітна для всіх, то й мусів її помітити і такий уважливий обсерватор як Рільке. Тим більше, що він скрізь старався пізнати все основно до краю.

Головні етапи його українських мандрів: Київ і Полтава. Тут задержався довше, тут написав майже в цілости свій перший, поруч прекрасного нарису про корнета Рільке, архитвір **„Про любого Бога й інше“** (Vom lieben Gott und Anderes), що в дальших виданнях називається **Казками про любого Бога** (Geschichten von lieben Gott). Є це збірка новель, сформованих в одну цілість завдяки діяльогові між поетом і одним знайомим-калікою, діяльогові, що відповідно попереджає кожну новелю. Головною рисою цієї збірки поруч прекрасного, високомайстерного вияву, є якась пантеістично, всеобіймаюча туга. Рільке по цілій Европі шукає — Бога. Ріжні нариси з ріжних країн, від Венеції по Москву. Лише Україні присвячено аж два. Видно для поета-містика була вона найближча Бога.

(Далі буде).

цедура, яку почали проти посла перед тим за[к]и дістав мандат або після цього, слід припинити на домагання Сойму поки мандат не вигасне. 3) Нема переслідування, коли припинено карну або дисциплінарну процедуру. 4) Посла, придержаного підчас сесії не на приказ суду — на домагання Маршала Сойму негайно випустять на волю.

Ст. XLIII. 1) Посол не може виконувати одночасно сенаторського мандату. 2) Закон означить уряди і становища, яких не можна приняти не втративши через те посольського мандату. 3) Послові не вільно виконувати праці, якої не можна погодити з виконуванням мандату, під загрозою наслідків означених законом.

Ст. XLIV. 1) Послові не вільно ані на своє, ані на чуже імя, ані теж в імени підприємств, спілок або товариств обчислених на зиск, придбати державних дібр, ані брати їх в аренду, годитись на достави та державні роботи ані одержувати не вільно від Уряду концесії або інших особистих користей. 2) За нарушення повищих заказів посла передадуть на домагання Маршала Сойму або Голови Найвищої Контрольної Палати під суд державного Трибуналу і на основі присуду цього Трибуналу відберуть йому посольський мандат та особисті користи, які отримав від Уряду. 3) Маршал Сойму може на основі рішення Регулямінової Комісії, принятого більшістю 3/5 голосів, дозволити послові в кожнім поодинокім випадку увійти з Урядом у правне відношення, коли воно не суперечить добрим обичаям.

Ст. XLV. 1) Голова Ради Міністрів, Міністри і делеговані ними урядовці мають право брати участь у засіданнях Сойму і промовляти поза чергою промовців. 2) Посли можуть звертатись до Голови Ради Міністрів і Міністрів з інтерпеляціями у справах, які входять в обсяг їх ділання, згідно з регуляміном. 3) Голова Ради Міністрів або запитаний Міністр обовязаний дати відповідь до сорокпять днів або подати причини з мотивами, чому відмовляється дати вияснення.

V. СЕНАТ.

Ст. XLVI. 1) Сенат, як друга законодатна Палата, розглядає буджет і проекти законів, які ухвалив Сойм і бере участь у виконуванні контролі над довгами Держави. 2) Крім того Сенат нарівні зі Соймом, хоч без права ініціятиви, бере участь у вирішуванні таких справ: а) про внесок, який вимагає уступлення Уряду або Міністра; б) про закони, які звернув Президент Річипосполитої Законодатним Палатам вдруге до розгляду; в) про зміну Конституції; г) про скасування розпорядків, які вводять виємковий стан.

Ст. XLVII. 1) Сенат складається зі сенаторів, яких покликує в 1/3 Президент Річипосполитої, в 2/3 з виборів. 2) Каденція Сенату починається і кінчається одночасно з каденцією Сойму. Виборча ординація до Сенату означить число сенаторів і спосіб їх покликування та означить категорію осіб, які матимуть право вибирати і бути вибраними.

Ст. XLVIII. Статті XXXIV—XLV, які відносяться до Сойму, стосується відповідно до Сенату.

(Продовження буде.)

Книжки для нашої дітвори.

(Докінчення.)

II

При нинішньому стані справи ми й так повинні радіти, що всеж появляються нові змагання й нові, зовсім влучні помисли. До таких помислів слід причислити „Діточу Бібліотеку“ видавництва „Світ Дитини“, що місячними випусками почала виходити з 1. січня 1934. р. за редакцією Михайла Таранька й випустила досі 11 книжечок, різноманітного змісту; є тут усі ділянки дитячого виховання, що виступає не як мета, а як виховний засіб, як це і повинно бути. При цьому видавець памятає і про практичну ужитковість деяких книжок.

„Тарасовим шляхом“ — збірка промов, деклямацій та сценічних картин на Шевченкові роковини, впорядкована Михайлом Тараньком. Це перлини дитячої літератури, що ніжною плетінкою дитячих уяв, думок і слів огортають душу дитини, викликуючи в неї такі почування, якими повинна визначатися добре ведена українська дитина. Тільки мова прози тут дитяча, але ця тайна, а там знову вислови й речення, що й для дорослу за важкі.

„Малий Декляматор“ — збірка деклямацій на всякі національні й шкільні свята. Книжечка дуже зручно зложена, практично необхідна.

До книжечок всебічно виховного змісту, убраного в павутинноле[г]есеньку одежу елястичного вірша належать: Богдана Лепкого „Казка про Ксеню і дванацять місяців“ та переспів із Пушкіна Микити Магира „Казка про золоту рибку“. Перша це та славна, незрівняна бабусина казка: тнучка стилем, багата образами, а мова її не знає обмежень у вислові, хоч вона простаcтенька. Не тому, що це написав Лепкий, а тому, що воно — перла нашої дитячої літератури.

Заслуга автора другої книжечки тільки в переспіві, та переспів цей так зукраїнізований, що став дійсним „співом“ української казки, а пливучість та ритміка вірша (зерма, що він не оригінальний) ставить „Казку“ вище тих перекладів, що досі старалися переспівувати невмірущий Пушкінів оригінал. Фартухові ілюстрації в обох книжечках під кожним оглядом досконалі, кращі, ніж у чужих виданнях.

Володимира Хроновича „Іванків День“ має вирази, може за виразні навчально-виховні тенденції. За багато в ній матеріялу,

Франца Коковського „За Україну“ це 10 окремих оповідань зі світової та передовсім визвольної війни. Моменти йдуть за моментами, як у фільмі; мова, на жаль, не дитяча, хоч проста й чиста. Та виринає одна думка: невже герой тільки той, що гине? В такому разі не схочуть слави героя діти, що цілою своєю істотою бажають життя.

До козацької романтики, що створює своїм героям страшні ситуації, та ніколи не дасть їм пропасти, навпаки, виводить їх славними переможцями вертається теж Антін Лотоцький у „Трьох Побратимах“ та М. Середа в „Петрусеві Школі“. Це історичні оповідання, перше з часів ранньої козаччини, друге з часів Сірка.

М. Середі треба признати, що впав на дуже добру думку: веде дитину на „Січ“ у часі її гарного розвитку, хоче щоб пізнала вона її у всіх подробицях, а там веде малого читача в побідний похід на Крим з одним із найславніших отаманів.

„Історія України для дітей“. Виклад приступний, ясний, стиль простий, завваги з виховною метою дуже влучні, багато добрих ілюстрацій. Як у ніякій досі нашій книжці прикрашають вплетені в цю історію поеми про кожного важнішого князя. Зручно й незаплутано проведено тут переходи від одного замітного князя до другого дерма, що в таких переходових періодах був у нас хаос випадків, князів та імен.

Ярослава Вільшенка „Мандрівки Мишки Гризикнижки“ — це неначе „Наука про сучасну Галицьку Україну“. Автор показує дитині не тільки установи в їх теперішньому стані, але також переказує коротко їх історію, а наприкінці торкається й історії Львова. Виклад легкий, переплітаний діяльоґами й віршами, прикрашений ілюстраціями. Книжечка дуже добра й заслуговує на масове поширення.

Добру роботу робить „Діточа Бібліотека“ й чисто „народню“. Не для добра власника, а для добра народу слід її поширювати й розвивати. Тоді книжки досягнуть багато вищого рівня й опанують душу молоді, а там і народу.

Яків Романенко.

Еміґраційні справи.

ПРАВО ПОСЕЛЕННЯ В СИРІЇ ТА У ВЕЛ. ЛИВАНІ.

Право залишатися в Сирії та Ливані можуть дістати ті, що предявлять французькій владі нормальний контракт праці, засвідчений сирійською владою. Можуть дістати таке право й інші чужинці вільних професій, наскільки мають 100.000 франків готівки. Це значить, що сирійська влада прямує до цілковитого припинення іміграції з огляду на важкі економічні умовини країни. Власники транзитових і туристичних віз не одержать права на побут

ВИЇЗД НА КУБУ.

У звязку з революцією на Кубі корабельні товариства не дістали ніякого нового повідомлення про пасажирів до Гавани. Найближчий транспорт виїде в половині квітня.

ОБЕРЕЖНО З ЇЗДОЮ ДО ПАРАГВАЮ.

Істнує в Парижі бюро, що займається аґітацією за виїздом до Парагваю. Бюро це називається „Франко-Польонь“, а веде його Андрій Манько з Добромиля. Французька й польська влада остерігають перед тим обманцем, якого засудили на місяць вязниці за видурення депозиту в висоті 7.820 франків від хлібороба-еміґранта.

ОСТОРОГА ПЕРЕД ЕМІҐРАЦІЄЮ.

Ствердили у багатьох випадках, що обманці-агенти намовляють людей до виїзду до Парагваю, Альжиру, Тунісу, Либерії, Манджурії та інших країв.

Все це обманство, щоби видурити від несвідомих гроші, почтові марки, стемплі і т. п. буцімто на кошти листування та вироблення документів на подорож.

Щоби поза межами Польщі дістати даремно переїзд до заморських країв, землю, знаряди праці, насіння, інвентар тощо — виключене. Людей, що намовляють до такого виїзду і обіцюють щонебудь задурно треба віддавати в руки влади, бо це обманці, що користають з людської нужди.

У всяких еміґраційних справах слід звертатись за безплатними інформаціями під адресою: Львів — Еміґраційний Дім, вул. Вишневецьких ч. 4.

ЕМІҐРАЦІЙНИЙ РУХ У ЛЮТІМ Ц. Р.

В лютім виїхало з Польщі до Палестини 539 осіб, а до континентальних країв 75.

ХТО ЇДЕ ЧЕРЕЗ НІМЕЧЧИНУ.

На німецькому кордоні треба безумовно зголосити скількість ввезеної готівки. Хто цього не зробить, тому гроші сконфіскують. Тесаме в Австрії і Чехословаччині.

З кінової хроніки.

Знову летунські фільми. Вертається „мода“ на летунські фільми. В останньому місяці випродукували аж три такі фільми: „Школа летунів“ з Волесом Бірі, „Відважні летуни“ з Джемсом Кеней і „Крила у пітьмі“ з Мирною Льой і Гейрі Грантом.

Макс Райнгардт про американських акторів. Відомий у цілому світі німецький режисер Макс Райнгардт визнав найкращими: Чарльза Ляфтона, Маріон Дейвіс, Грету Гарбо, Марлену Дітріх, Кей Франсіс, Леслі Говарда і досі невідомих у нас: Джемса Кенея, Павла Мюні, Бетті Дейвіс, Роберта Доната, Катерину Гепбюрн і Едварда Робінзона. Цікаво, що Райнгард поминув таких акторів, як Гейрі Купера, Фредріка Марча і Клерка Гейбля. Режисер додав, що на його думку найбільшим актором є Чарлі Чаплін, але не помістив його у списку тому, що цей комік-фільософ досі не виступив у звуковій фільмі.

Академія Мистецтва і Сцени в Америці визнала найкращою фільмовою песу „Їх ночі“ з Кльодет Кольбер і Клерком Гейбл у головних ролях. На полі режисерського знання здобув перше місце Франк Капра, творець тої фільми. Друге місце дістала невідома в нас песа „Ніч кохання“, а третє „Звеличування“ з Нормою Шірер і Фредріком Марчом.

Бриґітта Гельм у Кракові. Синдикат журналістів у Кракові запросив відому німецьку акторку, Бриґіту Гельм на Редуту Преси, що відбулася у перших днях березня. Артистку витали незвичайно тепло й її поява була справжньою атракцією Кракова.

Повітова нарада У. Н. Д. О. в Золочеві.

В понеділок, дня 25. березня 1935 р. відбулася в Золочеві, в салі Т-ва ім. М. Шашкевича нарада мужів довіря Українського Національно-Демократичного Обєднання. Присутніх було 147 делегатів із 45 громад золочівського повіту. Між делегатами було кільканадцять священиків. Нараду відкрив короткою промовою о. шамбелян Юрик. Потім пос. д-р Л. Макарушка і головний секретар партії В. Целевич виголосили реферати про політичне положення українського народу та про Всеукраїнський Національний Конгрес. По рефератах відбулася оживлена дискусія.

При кінці нарад Повітовий Народній Комітет предложив зібраним резолюції, які принято одноголосно. В резолюціях висловлюється довіря Українській Парляментарній Репрезентації і проводові Українського Національно-Демократичного Обєднання, а зокрема голові д-рові Дмитрові Левицькому. Наради закінчилися відспіванням національного гимну.

Перед реконструкцією польського уряду.

У варшавських політичних колах розійшлася чутка, що вже в найближчих годинах треба сподіватися реконструкції уряду. За певне вважають, що уступить міністер хліборобства Понятовський, а його місце займе проф. Станевич.

В останній хвилині розійшлися чутки, що прийде теж до зміни на становищі премієра. Тоді напевно премієром став би полк. Славек. Його завданням було би ввести конституцію в життя.

Пленарне засідання сойму 28. березня.

Закиди пос. Ст. Стронського.

ВАРШАВА, 26. 3. ПАТ. Ст. Стронський (Кл. Нар.) повідомив листом марш. Світальського, що зложив у бюрі сойму закид до протоколу з ост. засідання сойму, на якому ухвалили зміни сенату до конституційного закону. Пос. Стронський твердить, що постанова ухвалена на ост. засіданні сойму в справі змін конституційного закону є мовляв неважна, а ствердження, що закон цей принято, повинні усунути з протоколу. В звязку з цим марш. Світальський визначив на четвер 28. березня засідання сойму з одною одинокою точкою денного порядку: «приняття протоколу з 142. пленуму сойму з 23. ц. м.

Німеччина проти большевицької небезпеки.

ЛЬОНДОН, 26. 3. ПАТ. Преса повідомляє з Берліна, що у вчорашніх розмовах з британськими міністрами канц. Гітлер з притиском вказував на большевицьку небезпеку і тому Німеччина не хоче брати участи в якінебудь. східнім пакті, опертім на взаїмній допомозі. Канцлер домагався теж забезпечити німецькі права у Мемелі.

У справі незалежности Австрії становище канц. Гітлера більше примирливе. Канцлер домагався тек сформулувати справу невтручування, щоб Італія теж не могла втручуватися до справ Австрії.

Розброєння і поворот Німеччини до Ліґи Націй обговорюватимуть щойно нині.

Преса пише, що британські міністри не вважають вислідів розмов за успішні, які могли би посунути справу наперед. Одначе признають, що дуже докладно поінформовані про становище Німеччини.

Німеччина піддержить політику европейських держав.

БЕРЛІН, 26. 3. ПАТ. Берлінські розмови почались нині в год. 10.30 передполуднем. Перед будинком канцлера юрба народу витала британських міністрів, які їхали самоходами з амбасадором Фіпсом. Амбасадор повідомив обох міністрів про враження британського кабінету у звязку з вчорашніми розмовами.

Нинішня преса подала офіційний комунікат про вислід вчорашніх розмов без коментарів. Тільки урядовий „Фелькішер Беобахтер" пише, що Німеччина не пробувала встрявати до політики бльоків і тому в усіх переговорах не буде ніколи виступати проти інших держав. Навпаки буде піддержувати розумну політику европейських держав, яка спирається за їхніх життєвих потребах. І теперішні берлінські розмови навіяні тим змаганням. І в цім змаганню цілі німецької політики стрічаються зі змаганнями британського уряду.

Новий уряд у Бельгії.

БРЮСЕЛЬ, 26. 3. ПАТ. Король доручив створити уряд Ван Зеляндові, який предложив уже королеві листу нового уряду національної єдности. Уряд спирається на трьох політичних партіях: католиків, соціялістів і лібералів. Їхні представники Пуле (католик), Вандервельде (соціяліст) і Гіменс (лібераль) входять до уряду як міністри без теки. Склад кабінету такий: Премієр і міністер закордонних справ Ван Зеляд, міністер національної оборони Деваз, освіти Говес, фінансів Жерард, кольоній Рубенс, хліборобства Де Схрийвер, економічні справи Ван Ісакер, внутрішні справи Бус де Варнаф, справедливість Судан, праця і суспільні обезпечення Де Лятре, публичні праці і безробіття Де Ман, транспорти, пошта і телеграф Спак. Головним завданням нового уряду запевнити господарський розвиток. Премієр задержав у своїх руках міністерство закордонних справ, до якого входить теж закордонна торговля.

Премієр змагатиме до реорганізації бельгійської торговельної політики. Міністра скарбу Макса Лео Жерард, начального директора центральної каси державних позичок уважають найвизначнішим знавцем економічних питань і тому брав він участь нераз у працях Ліґи. Його участь в уряді вказує, що уряд не буде переводити далекосяглих фінансових експериментів. Найважніші господарські ресорти є в руках поміркованих міністрів. Соціялісти мають такі теки: праці, суспільної опіки, публичних робіт і боротьби з безробіттям, комунікації, пошт і телеграфів та справедливости. Вандервельде буде заступником премієра.

Чотири смертні присуди.

РИҐА, 26. 3. ПАТ. З Ковна повідомляють: Від ранку маса народу обляга будинок міністерства справедливости, де відбувалася розправа проти німців з Мемеля. На салі був присутній британський шарж д'афер Престон, який є одночасно представником держав, які підписали мемельську конвенцію. В год. 9.45 предсідник трибуналу Леонас оголосив такий присуд: чотирьох підсудних Прайса, Боля, Лепу і Ванаґаса засудили на кару смерти за вбивство Єзутіса і конфіскату майна. Підсудних Йогана й Ернеста Валісів за намаґане вбивство на досмертну вязницю і конфіскату майна. Провідників націонал-соціялістичного руху Наймана і Бертуляйса по 12 років, 8 підсудних по 10 років, 4 по 8 років і всіх на конфіскату майна. 35 підсудних звільнили, решту підсудних на всіх 126 засудили на кару від 1 до 6 років вязниці здебільша згідно з внеском прокуратора.

БЕРЛІН, 26. 3. ПАТ. З Ковна повідомляють, що трибунал просив президента республики, щоби помилував підсудних Моліноа і Кубутату і змінив $1^1/_2$ року тяжкої вязниці на звичайну.

Всі зложимо „Дар Просвіті" — всі своїми власними силами викуємо кращу долю нації.

12 МІЛІОНІВ ЛЮДЕЙ УМИРАЄ З ГОЛОДУ.

ШАНГАЙ 26. 3. ПАТ. Внаслідок довгої посухи, яка навістила минулого року Китай, вздовж ріки Яп-Це аж до Хунан умирає з голоду 12 міліонів китайців, головно по містах. Населення відживлюється спеціяльно приготованою глиною.

СЛІДСТВО ЗА СХОПЛЕННЯ ЖУРНАЛІСТА.

БЕРН, 26. 3. ПАТ. На конференції представників кантональним урядів у Базелі яку скликали в приводу схоплення німецького журналіста Якоба, принято одноголосно резолюцію про нарушення територіяльної суверенности Швайцарії.

ПАРИЖ, 26. 3. ПАТ. На інтервенцію генерального прокуратора у Базелі паризька прокуратура веде слідство, щоб устійнити обставини серед яких схоплено ред. Якоба, мешканця Штрасбурґа.

Амнестія?

З Варшави повідомляють, що там розійшлися чутки, нібито в звязку з ухваленням нової конституції, мають проголосити амнестію. Амнестія торкалася би політичних і кримінальних проступків.

НОВИНКИ

— **Робітня футер Юліяна Глушевського,** Львів пл. Капітульна 3, І. пов. тел. 54-46. Приймає футра до перехову на літо. 1138

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хорушини 3, поручає: коцдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 639 54-100

— **Першорядне фризієрське і косметичне заведення для Пань і Панів Т. Кутковського** Сикстуська 14. Тел. 106-88. 1119 7-...

— **Першорядні мужеські одяги** до міри і ... з власних і доставлених матерій виконує солідно „ТЕ-КА", Львів, Руська 16/І. 1181 1-...

— **Новий лікар-українець у Городку.** З Городка повідомляють нас, що на днях осідає там на постійне новий лікар-українець, брат бувш. довголітнього голови Т-ва „Просвіта" у Львові бл. п. І. Кивелюка д-р Семен Кивелюк, що буде ординувати на місці недавно померлого лікаря д-ра Мирона Лисяка. Сподіємося, що українське громадянство Городеччини поставиться до д-ра С. Кивелюка з таким самим довірям, як ставилось до бл. п. д-ра Лисяка.

— **З нашого театру.** Як зачуваємо, у склад трупи театру „Заграва" вступили нові акторські сили. З огляду на недугу Л. Кривицької провід театру заанґажував аж три артистки: Вишневську, що має вже сценічний досвід і дві молоді: Ванівну та Охримовичівну. Крім цього вступив до цього театру арт. Лівицький. П-а Ванівна — донька нашого відомого адвоката в Золочеві д-ра Т. Ваня. Треба з признанням підкреслити явище, що доньки наших маючих громадян на вищих становищах не вважають уже, як колись, нижчим своєї гідности піти на сцену, а погляди їх, разом із поглядами цілого громадянства, змінились уже настільки, що на працю театрального артиста дивляться з пошаною, навіть заздрістю.

— **Звичайні загальні збори Українського Протиалькогольного Т-ва „Відродження"** у Львові відбудуться у суботу 6. квітня ц. р. в 17. год. в салі Т-ва „Зоря" у Львові при вул. Вірменській ч. 25. з такою чергою нарад: 1) відкриття зборів; 2) відчитання протоколу з попередніх зборів; 3) звіт з діяльности Головної Ради; 4) звіти делеґатів з краю; 5) звіт Контрольної Комісії; 6) дискусія; 7) уділення абсолюторії уступаючій Головній Раді; 8) організаційний реферат; 9) вибір нової Головної Ради і Контрольної Комісії; 10) внески і запити. Колиб не було достаточного числа членів в означеній порі, збори відбудуться пів години пізніше без огляду на число приявних членів. Касові рахунки Т-ва є виложені до перегляду для членів у домівці Т-ва цілих 14 днів перед загальними зборами. Кружки і філії „Відродження"

ВІДГУКИ ДНЯ.

Благословенна інвазія.

Перебула Галичина ріжні інвазії. Місили галицьку землю копита ріжних коней, хто хотів вішав її мешканців, хто не хотів розстрілював.

Інвазія! — Слово, що набрало на нашій землі жахливого змісту, бо кожна з них зіставляла по собі сльози, згарища та шибениці.

А все таки одна інвазія оставить по собі не сльози і не згарища, а радість і вдячність цілих поколінь. Прийшла ця інвазія, тихо, мов крадучись, без дефіляд і побідних фанфар, не наложила контрибуції, не установила судів, не брала закладників.

Видавала тільки свої поклики і то за... позичені, чи вимолені гроші.

Це інвазія малярів з Наддніпрянщини.

Галицька книжка, така вбога своєю шатою, вже давно кричала зпоза книгарських шиб, просила змилування Божого. Галицький стінопис по храмах оглядався на тіни забутих предків і — зітхав. Галицькі малярі або творили одинцем, або шукали поза її межами творчої атмосфери.

І враз — інвазія. Петро Іванович Холодний, Ковжун, Лісовський, Крижанівський — це перша чвірка, що вмашерувала до Львова. А за ними інші, а за іншими молодші до Холодного-сина включно.

І пішла з цього часу „інвазійна“ робота. Книжка перестала кричати, усміхнувся стінопис по Божих храмах сіл та міст, щороку дві-три вистави образів...

До гурту приставали щораз то нові боєвики, розкинені хуртовиною по цілій земській кулі. Грищенко, Глущенко, Андрієнко, Перебийніс.. Інвазійна армія росла, росте і ростиме на добро і славу рідного мистецтва.

Найліпший доказ на те, що ось діждався Львів нового „наїздника“ мистецтва, що долучився до інвазійних рядів. Василь Масютин — старшина ґенерального штабу ґрафіки завитав у наш город. Перед ним як „кватирмахи“ приїхала сперщу його слава, а потім дві його праці-ґрафіки: Мазепа і Хмельницький.

Вийшла на його приїзд почесна сотня, спрезентувала зброю і себе та повела в місто. (Через те Ковжун спізнився з замовленням до „Назустрічі“!).

Василь Масютин серед нас! Примушувало його життя довгі роки жити серед чужих і працювати для чужих. Але він переміг життєвий примус і пішов за покликом Крови.

Нехай-же рідний клепоть землі, до якого він отсе завитав, дасть йому хоч частину того тепла, за яким стільки літ тужив і якого від неї сподівається.

Галактіон Чіпка.

ях“ висилають на збори уповажнених делегатів. Делегатів зголошувати до 1. квітня. 7. квітня відбудеться оглядання протиалькогольної виставки Т-ва одного з наших музеїв та товариські сходини.

— **З Українського Лікарського Товариства.** Виділ повідомляє П. Т. членів, що черговий протигазовий курс почнеться 2. квітня ц. р. Оплата 10 зол. Зголошуватися треба до Секретаріяту Союзу Лікарів: Львів, вул. Ліндого 5.

— **Нова хвиля грипи.** Наглі зміни температури спричинили новий зріст скількости занедужань на грипу. Лікарські кола звертають увагу, що головною умовиною, щоби грипа пройшла легко, є конче оставати дома аж до повного видужання. Інакше можна наразитися на дуже прикрі наслідки.

— **„Сільські пленіпотенти“.** В одного із львівських громадян находиться повна оркестральна партитура до повищої песи Ів. Гушалевича, до якої музику скомпонував М. Вербицький. Песа входила колись у репертуар українського народнього театру, опісля перейшла в забуття і нині є невідома. З огляду на імя Вербицького його партитура, безперечно велика рідкість, заслуговує на збереження в якійсь прилюдній бібліотеці. Ближчі інформації подасть Ст. Чарнецький в редакції „Діла“.

— **Присуд на комуністів.** В Перемишлі скінчився судовий процес 20 комуністів, майже всіх жидів. Тільки трьох обвинувачених увільнено, інших засуджено на кари вязниці від 2 до 10 літ.

— **Велика пожежа.** В селі Бакуші на Поліссі вибухла пожежа, що знищила кількадесять хат і господарських будинків. Згоріло багато коней, корів, безрог і ввесь мертвий інвентар. В часі ратування попеклася тяжко одна жінка, яку відставлено до шпиталю.

— **Найшлися вкрадені гроші.** Пат повідомляє з Розлуча: Підчас хвилевої неприсутности податкового поборця з Турки Кохалевича, невідомі люди вкрали з валізки акти та більше як 2.000 зол. готівкою. Зараз повели слідство й арештували Трифона Голотяка, якого зрадили сліди на снігу, що вели з його хати до недалекого ліска. Там він гроші закопав під кущем. Поліція попала вже на сліди спільників.

— **Краєва хроніка.** В Радловичах пов. Самбір Бл. Йосиф Нижанкевич, людина несповна розуму, напав на вулиці на 63-літнього Еля Дрексера і вбив його ударом лопати по голові. — В Летні пов. Дрогобич хтось стрілив з кріса до Івана Іваненка, що появився в ночі на подвірі, і ранив його в руку.

— **Польська кольонізація Полісся.** Познанська повітова рада займається, як повідомляє місцева преса, організацією плянового поселювання безробітних з Познанщини на Поліссі. Справа не нова, бо випрактикував її вже староста зі Середи Недзялковський, що має вже свою експозитуру на східних „кресах“. Кольонізаційній акції на Поліссі поляки приписують велике значіння, не лише господарське, але й політичне.

— **Непорозуміння в американській православній церкві.** Щоденник „Морнінґ Колл“ з Пасаїк під Нюйорком приносить велику новинку на першій стороні про роздор в російській православній церкві з нагоди приїзду епископа. Є це церква св. Петра й Павла, що її оснували наші галицькі лемки ще перед літами і піддалися під опіку колишньої російської православної місії. Тепер приїхав з Москви на візитацію архієпископ Веніямин, якому закидують нахил до большевизму, і частина парохіян не хотіла пустити його до церкви. Священик проголосив у церкві, що приїде архієпископ, а велика частина парохіян тримає ще з давньою царською традицією і не хоче Веніямина впустити до церкви. Непорозуміння дійшли до таких розмірів, що справою займаються місцеві ґазети в англійській мові.

— **Штучне серце.** В медичному світі велику сензацію викликала вістка про операцію, яку переводив професор університету в Москві Олександер Смірнов, спеціяліст серцевих недуг. На його клініку привезли матроза, пробитого підчас бійки ножем у серце. Матроз умирав, коли проф. Смірнов приложив операційний ніж до його грудей. Кілька потягнень ножем і тяжко ранене серце було відкрите. За кілька дальших хвилин серце було відділене від живого організму. Чоловік був би негайно вмер, якби Смірнов не приготовив був штучного серця. Матрозові вложено на місце серця кавчуковий мішочок, що виконував правильні рухи при помочі електричного двигуна, який піддержував дальше круження крови. Тимчасом проф. Смірнов зішив виняте серце старанно і за одну годину 40 мінут пришив його знову матрозові, усунувши штучне кавчукове. На диво кандидат до гробу почувається добре, серце гоїться і є надія на повне видужання пацієнта. Проф. Смірнов виконав уже чотири такі операції і всі з добрим успіхом. Якщо це правда, то Смірнов є безперечно одним з найліпших і найбільших операторів на світі.

— **Німеччина ввела телевізію.** Дня 22. ц. м. короткохвилева висильна стація у Віцлебені під Берліном почала правильно надавати телевізійні образи. Таким чином Німеччина випередила всі інші держави на світі, бо досі ніде ще не переведено телевізії для загального вжитку. Поки що надають образи тільки тричі в тиждень і то звукові фільми або образи ловлені безпосередно з життя. Засяг німецької телевізійної стації доходить тільки до 50 км., бо на дальшу віддаль покищо не позваляє технічне уладження стації.

— **Електричний скоростріл** придумав вояк 2. полку англійської армії Беґнель. Скоростріл важить разом з електричними приладами 27 фунтів і пускається в рух електричним струмом. Максимальна швидкість вогню доходить до 1514 стрілів на мінуту.

— **Пізнай себе самого.** Під таким гаслом відкрито 23. ц. м. в Берліні виставу „Чудо життя“, яка своїми розмірами дорівнює міжнародній виставі минулих років в Дрезні, відомій під назвою „вистави гіґієни“. Звертає увагу відділ, де наглядно зображено всі життєві функції людського організму. При цьому багатьом довелось ствердити, що вони краще знають нпр. автовий мотор, чи машинку до писання, як себе самого. Кожна чинність людського організму знайшла там свій вислів у відповідному моделю, прозорому, що всякому все видно. Скляний прозорий чоловік є дійсно чудом техніки. Є теж багато цікавих річей, які кожному треба знати, а які невідомі, як нпр. що людина денно пропускає крізь легкі 32 куб. м. повітря, що крізь серце денно переходить 10.000 літрів крови і т. п. Кому нпр. відомо, що кости людських ніг є такі міцні, що можуть вдержати на собі тягар рівний вазі 80 людей або, що 4 проц. всіх мужчин є сліпі на червоно-зелені барви? Без води жадне життя не є можливим. Це також представлено на виставі дуже символічно відповідним водограєм. Дальше йде взірцеве уладження дитячого садку, завдання жінки в народі, кухонні справи, людське відживлення та охорона життя перед ріжними небезпеками, плекання раси і здорового потомства, охорона здоровля перед зараз. половими недугами, виховання людей на здорових членів нації, кухня для дієтного відживлення, праця як чинник для піддержання здоровля, людські мешкання, та що найцікавіше, видимість невидимого досі світа в так званому мікровіварію. При помочі мікроскопа і проекційного апарату глядачі бачать все те, що голим оком бачити не можна, світ і життя мікробів в краплі води чи іншого середовища. Все те дивне життя переходить перед глядачем у величезних розмірах і викликує подив, бо не кожному дана змога приглянутись безпосередно цьому життю крізь мікроскоп. Чи не найбільше зацікавлення на початку вистави викликує скляний прозорий чоловік. Як з одного боку наглядність всіх процесів життя, так з другого сама удосконалена техніка, яка дала змогу наглядно і в дійсній величині представити такі зложені функції, як життя в усіх його проявах.

— **Ріжні вістки.** Турецький уряд задумує встановити неділю замісць пятниці днем відпочинку в турецькій державі. — Урядовці кримінальної поліції в Берліні одержали охоронні панцирі, які носять на грудях. — В Льондоні відбудеться з початком квітня ц. р. міжнародній конґрес сліпців. — В Копенгаґені помер у 49 році життя на запалення легенів відомий шахіст Арон Німцович.

Дописи.

СТАНИСЛАВІВ.

Шевченківське свято в Книгинині - Кольонії. Минулої неділі відбулося в Книгинині-Кольонії (передмістя Станиславова) Шевченківське свято, влаштоване тамошньою читальнею „Просвіти“. В програму ввійшли: промова п. Семанюка, три декламації, а саме: пп. Романцівної, Федораківної і Рогатинського та хорові продукції „Думки“. На закінчення відіграв амат. гурток III. дію „Назара Стодолі“. Не всі виконавці програми станули на висоті завдання, що доказує наглядно брак зрозуміння у деяких наших людей ідеї національних свят. Публики мало: маленька саля читальні — і та не була повна. Тут слід з прикрістю завначити, що старше громадянство того передмістя чомусь мало цікавиться життям читальні, не зважаючи на безнастанні зусилля гуртка молодих ідейних людей, які поклали собі за ціль розбудити життя в читальні.

Концерт у честь Шевченка в селі Чернієві. Минулої неділі відбувся в Чернієві концерт у честь Шевченка стан. муж. хору „Думка“. На програму свята зложилися: промова н-ра М. Петруневa, кілька декламацій та кілька пісень „Думки“. Програма була трохи за довга і одноманітна. Замість кілька декламацій можна було вставити якийсь реферат про Шевченка і якусь інсценізацію, тимбільше, що Черніїв має добрий амат. гурток. У кожному разі виконавці програми поставилися до справи поважно, чим причинились до гідного вшанування памяти Генія. Трохи прикро вражало мале число публики (около 120 осіб), як на село з 3,000 душ.

Змагання амат. гуртків. Мин. неділі розпочалися змагання амат. гуртків, допущених до II. рунди, яка буде тривати до 14. квітня. Перше місце здобув заслужено гурток з Бельведеру, 2) Гірка, 3) Кольонія (Майзлі). Всі ті гуртки з передмість Станиславова. Зпоміж аматорів Бельведеру вибивався доброю грою Петрина, який в значній мірі причинився до перемоги свого гуртка. Гірка ввесь час загрожувала Бельведерові й колиб не слаба гра одного з аматорів, булаб випередила Бельведер кількома пунктами. Майзлі розчарували своїх симпатиків. (У I. рунді здобули Майзлі перше місце и конкуренції тих самих гуртків). Публики дуже мало.

В Театрі Монюшка піде небавком опера „Мірлоне“, в якій головні ролі грають: Ліда Каратницька (сопран) і Павло Крушельницький (баритон).

Репертуар кін: Варшава — „Сестра Марта є шпигункою“; Тон — „Кохання Фрайдайн Доктор“; Олімпія — „Петрусь“ з Фр. Ґаалль (іде вже 3 тиждень); Уранія — „Година радости“; Рай — „Герой з Ріо Ґранде“.

ПЕРЕМИШЛЬ.

Нарада виділу філії „Просвіти“ зі студентством. Заходом членів виділу філії „Просвіти“ скликано у нас нараду студентства Перемишлини. Прибуло сім десятків молодих, повних поривів, надій і найкращої охоти до праці студенток і студентів. Серед вилинялих фраз почули ми вперше дуже багато здорових думок і вірного пориву до праці. Літали ще часто крилаті слова, та була вдумчива аналіза і здорові погляди на будуче нації. А вже по розумних заввагах інж. Станимира прийшла перетона у фразуванні та проявилась найкраща охота стати одною лавою до освітньої праці, бо без великого запалу і святого надхнення до праці не вратуємо небавом і того, що ще сьогодні легко рятувати — душу і духа нації. В дискусії виявилося, що в Перемишлині живе 110 (сто десять) студентства обох полів: цеж велика сила! Спрямована в одно русло, задивлена в одну ідею, обвіяна духом пориву праці — ця сила може доконати чудес. Але! Тільки праці, — праці ждемо від молоді, — а не фраз! При всіх розхожденнях, яких ми були ще свідками, таки віяв живий, чистий, здоровий і бадьорий вітрець з останніх нарад і ніс на своїх крилах окрушинки віри, зерна надії на краще завтра у нашій Перемиській Землі. Тільки віри, доброї віри нам усім, і молодим і середнім і старим, треба у нас самих шукати — віри у краще завтра, а вирівняється прірва недовіря, згине ураза, — і при праці найдемо спільну мову і спільну перемогу. Я. ой.

Хто зложить на дар „Просвіті“ — облекшить її важкі завдання.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

СВЯТО ВІДРОДЖЕННЯ. Накладом Українського Протиалькогольного Товариства „Відродження“ у Львові. Львів 1934. Стор. 32, ф. 16-о.

ЖУРНАЛИ.

КООПЕРАТИВНЕ МОЛОЧАРСТВО, ілюстрований місячник. Львів, 1. квітня 1935. Р. X., ч. 5. Зміст: Звіт з діяльности і замкнення рахунків Красного Молочарського Союзу, кооперативи з обмеженою відповідальністю „Маслосоюз“ у Стрию за діловий рік 1934.

ГОСПОДАРСЬКО - КООПЕРАТИВНИЙ ЧАСОПИС. Львів, 28. березня 1935. Р. XV. Ч. 12.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Середа, 27. III. год. 7 веч. „Роскішна дівчина“.

Четвер, 28. III. год. 7·30 веч. „Пять перед дванапятою“.

Театр Ріжнородностей.

Середа, 27. III. год. 8 веч. Рецитаційний вечір Дорн Калінівни.

Четвер, 28. III. год. 7·30 веч. „Подружний метч“.

Кіна.

АДРІЯ: „Невидний чоловік“.
АПОЛЬО: „Недокінчена симфонія“.
АТЛЯНТИК: „Нові люди“ (Пісня о щасті).
ВАНДА: „Дівчина з над Волги“, „Американська трагедія“.
ГРАЖИНА: „Молодий ліс“.
КАСИНО: „Весела вдова“ оперетка Легара (з Мор. Шевалє та Мекдональд).
КОЛІСЕЙ: „Злодій сердець“, ревія „Хай живе спорт“.
КОПЕРНИК: „Петрусь“ із Фр. Ґаль і „Фліп і Флап у країні забави“.
МАРУСЕНЬКА: „Ярмо кохання“, „Ворог жінок“.
МІРАЖ: „Щойно вчора“.
МУЗА: „Весняний вальс“, „Твої уста говорять неправду“.
ПАКС: „Історія св. Тереси від Дитятка Ісус“.
ПАЛЯС: „Вероніка“. (Франціска Ґаль).
ПАН: „Світ належить до тебе“ Ґрета Ґарбо.
РАЙ: „Родина Ротшільдів“.
СВІТ: „Син Кінг-Конга“, комедія „Князь Аркадії“.
СОНЦЕ: „Відважний хлопець“ і ревія.
СТИЛЕВЕ: „Тіні Бродвею“, ревія „Лет у сміхосферу“.
УТІХА: „Білий птах“ і ревія.
ХИМЕРА: „Прапор волі“, „Бастер Кітон як годинникар“.

Закордонне радіо.

Середа, 27. березня 1935.

Відень (506,8) 19·20 Ревія пробоєвиків, 21·50 Форт., **Кошиці** (259,1) 17·05 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 15·55 Військ. орх., 19·25 Сольо на саксофоні, 20·05 Святочний концерт зі Сад і Сметани. **Париж** (1648) 13·15 Популярна симф. музика, 21·00 „Венецький купець“ оп. Райн. Ганса, **Білгород** (437,3) 13·15 Популярні мельодії в супр. орх., **Берлін** (356,7) 12·00 Легка музика, 16·00 Концерт, 18·30 Музика й спів, 21·00 Іт. музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 15·15 Діточі пісоньки, 17·30 Солісти (скр., форт.), 20·45 Концерт військ. орх., 23·00 Ісляндські мельодії, **Кельн** (455,9) 16·00 Італ. і нім. опери, (спів), 17·45 Камер. музика, 20·15 Симфонія 7 е-дур Брікнера, **Ляйпціґ** (382,2) 18·20 Опереткові мельодії, **Штутґарт** (522,6) 17·30 Вок. концерт, 20·55 Форт., 22·30 „Люкреція - Кантате“ Гендля (муз., сп.), **Будапешт** (550,5) 12·05 Форт. і скр., 18·30 Циг. музика, 21·15 Військ. орх., 22·00 Скр. ресіталь, **Мілянo** (368,6) 11·30 Тріо, 21·00 „Валькірія“ оп. Вагнера, **Рим** (420,8) 13·05, 17·05 Легка музика, 21·00 Опера.

Четвер, 28. березня 1935.

Відень (506,8) 16·00 Від Штравса до Легара, 17·30 Арії та пісні, 20·00 Муз. вечір (квартет і Віперзенґеркнабен), 22·50 „Талісман“ комедія Нестроя, **Кошиці** (259,1) 17·20 Слов. нар. пісні, 18·00 Для Закарпаття, 21·30 Квінтет ес-дур Бетовена, **Мор. Острава** (260,5) 17·50 Нім. авд.: ресіталь, **Прага** (470,2) 17·20 Спів, 19·30 Сальон. квартет, 19·50 Бельг. музика давня й нова, **Париж** (1648) 14·15 Камер. концерт, 22·45, 23·30 Симф. концерт, **Атльона** (531) 20·30, 21·30, 22·00 Ірл. музика, спів, **Білгород** (437,3) 13·15 Пісоньки, **Берлін** (356,7) 15·25 Солісти, 20·15 Танк. музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 12·00 Опереткові мельодії, 17·55 Форт. ресіталь, 20·10 Оп. музика, **Кельн** (455,9) 19·00 Нар. пісні, **Ляйпціґ** (382,2) 16·00 Концерт, 17·00 Комп. концерт Вал. Німана, 18·30 Вес. муз.-вок. вечір, **Мінхен** (405,4) 17·50 Форт. тріо б-дур Бетовена, **Будапешт** (550,5) 13·30, 22·35 Циг. муз., 19·40 „Весілля в карнавалі“ ком. оп. Польдінія, **Мілянo** (368,6) 11·30 Легка музика, 17·05 Солісти, 21·00 Концерт у честь Моцарта, **Рим** (420,8) 13·35 Легка музика, 17·05 Вок.-інстр. концерт, 20·45 Симф. концерт.

Львівське радіо.

Середа, 27. березня 1935.

6·30 Раншня авдиція, 7·50 Практичні вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сиґнал часу, 12·03 Метеорольоґ. вістки, 12·05 Концерт орх., 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. денник, 13·00 Концерт тріа, 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 15·45 Популярні сути — камер. орх., 16·30 Марія Дулембівна (відч.), 16·45 Хвилинка Рубінштайна в гр. пл., 17·00 Політика евр. держав після війни, 17·15 Танок у скр. і форт. літературі, 17·30 Найновіші подорожничі книжки. 18·00 Вок. концерт, 18·15 Вес. скеч, 18·30 Техн. скринька, 18·40 Сільва рерум і мист. життя, 18·45 Іт. пісні в гр. пл., 19·15 Таємна країна — Полісся. 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Чвертьгодина на альтівці (альт., форт.), 19·50 Акт. фейлетон, 20·00 Щораз скорше, щораз веселіше, гр. пл., 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Шопенівський концерт, 21·30 „Калікант“ новеля Б. Евстаховича, 21·40 Пісні в супр. форт., 22·00 Реклям. концерт, 22·15 Здоровить тебе гр. пл., 23·00 Комунікати.

Четвер, 28. березня 1935.

6·30 Ранішня авдиція, 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сиґнал часу, 12·03 Метеорольоґ. вістки, 12·05 Авд. для шкіл, 12·30, 13·10 Муз. вок. поранок, 13·00 Хвилинка для жінок, 13·05 Полудн. денник, 13·45 З ринку праці, 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 14·00 Музика при чорній каві з гр. пл., 15·45 По дві пісоньки на гр. пл., 16·30 Гутірка у фр. мові: Фр. Моріяк, Андре Терів, Андре Жід, Жан Жіроду. 16·45 Амеліта Ґалі Курчі з гр. пл., 17·00 Ел. хвилі в дослідній службі над матерією, 17·15 Театр Уяви: Авд. з нагоди 250 роковин Баха, 17·50 Спорт. порадник, 18·00 Твори на цитру, 18·15 „У „Брістолі“ на Даниловичівській“ (літ. нарис), 18·30 Листи та програми, 18·40 Сільва рерум, мист. життя, 18·45 Сальон. музика з гр. пл., 19·15 Враження з Маєрґольдового Театру, 19·25, 19·30 Спорт вістки, 19·35 Пісні в супр. форт., 19·50 Акт. фейлетон, 20·00 Легка музика, спів (Дудичівна), 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Концерт орх., 22·00 Реклям. концерт, 22·15, 23·05 Сальон. музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·26·75—5·27 зол.

Нім. марка 1·95—2·00, фр. франки 34·80—35·10, шв. франки 171·50—172·00, фунти стерлінґи 25·10—25·40, австр. шілінґи 99·00—100·00, чеські корони 21·60—22·00, рум. леви 32·00—35·00, ліри 44·00—45·00.

Золото: Доляри 8·91—8·95, Франки фр. 34·20—34·80, Дукати 81·50—82·00, Корони 36·10—36·80, Рублі 45·50—46·29.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·35, Фльорени 0·85, 1 гр. ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Г. К. З. 45·00—47·00, 5 проц. дол. Б. Г. 53·00—54·50, 4 проц. Зол. Б. Г. 44·00—46·00, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 47·00—49·00, 4 1/2 проц. Кон. Б. Кр. 52·50—54·00, 4 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—64·00, 4 проц. позичка м. Львова 45·00—46·00.

Премівки.

Долярівки 45·50—55·00, Інвестиційні 112·50—115·50, Будівельна 46·00—47·50.

ЗБІЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська льоко Львів

	Підволочиська від — до	Львів від — до
Пшениця одноц.	16·75—17·00	18·50—18·75
Пшениця збірна	15·75—16·00	17·50—17·75
Жито одноціле	12·75—13·00	14·50—14·75
Жито збірне	12·25—12·55	14·00—14·25
Овес одноц. насін.	15·75—16·25	
Овес од. легко зам.	13·75—14·00	15·75—16·00
Овес зб. легко зам.	13·25—13·50	15·25—15·50
Овес одноціл. зам.	13·00—13·25	15·00—15·25
Овес збірн. зам.	12·50—13·00	14·50—15·00
Гречка на млино	15·50—15·57	
Сімя конопляне	23·25—25·50	
Крупи гречані	25·50—27·50	
Мука пш. І. А.	30·00—30·50	
Мука пш. І. Б.	28·00—28·50	33·00—33·50
Мука пш. І. Ц.	26·00—26·50	29·00—29·50
Мука пш. І. Д.	25·25—25·75	30·00—30·50
Мука пш. І. Е.		28·00—28·50
Мука пш. II. А.	23·00—23·50	
Мука пш. II. Ц.		27·00—27·50
Мука пш. II. Д.		25·50—25·75
Мука пш. II. Е.		24·50—25·00
Мука пш. II. Ф.		23·50—24·00
Мука пш. II. Г.		20·00—20·50
Мука пш. III. А.		15·50—16·00
Мука пш. III. Б.		11·50—12·00
Мука пш. разова	17·00—17·50	21·00—21·50
Мука житня І. кат. до 55%	21·75—22·25	25·50—26·00
Мука житня І. кат. до 65%	21·25—21·75	24·00—24·50
Мука житня II. к. ситк. до 70%	13·50—14·00	15·00—15·50
Мука житня раз. до 95%	16·00—16·50	
Мука житня посл. понад 70%	12·75—13·25	
Висівки житні	8·00—8·25	8·25—8·50
Висівки пшен. гр	9·25—9·50	
Висівки пшен. сер.	9·00—9·25	9·50—10·00
Висівки пш. міякі	9·50—10·00	
Висівки ячмінні	7·25—7·50	8·00—8·50
Крупи ячмінні гр.		23·00—24·00
Пенцак		23·00—24·00

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 26. березня ц. р. кооперативам платив за:

	льоко Львів
1 кг. масла франко маґазин	2·30 зол.
1 л. молока	0·15 „
1 л. сметани	0·60 „
1 к. яєць	2·20—2·25 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло знижкова, на молоко, сметану та яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 20 березня ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахоярні „М. С.“ у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

		за 1 кг.
Курята		2·50 зол.
Молоді кури	І. кл.	0·90 „
Старі	„	0·75 „
Підгодов. качки	„	1·10 „
„ індики	„	1·10 „
„ індички	„	1·30 „
Пантарки	„	1·30 „
Молоді голуби за пару		0·50 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

ОПОВІСТКИ.

Звичайні Загальні Збори Товариства „Українська Захоронка“ у Львові відбудуться дня 11. квітня 1935 р. зі звичайним денним порядком. Збори відбудуться в домівці т-ва „Укр. Бесіда“ вул. Рутовського 22/I пов. у год. 4-тій пополудні або в год. 5-ій того самого дня при якімнебудь числі присутніх членів. Виділ. 1179

Заходом філії Союзу Українок у Львові відбудеться 28. III. 1935., четвер в год. 18 у власній домівці, Сикстуська 44. відчит про суспільний промисл враз із показом варення кави. Просимо своїх членів численно явитись. 1177

Замість вінка на могилу бл. п. д-ра Лисяка зложив аптикар Гешелес, крім проголошених у вчорашнім „Ділі“ зол. 20·— на сирітські захисти, ще зол. 20·— на Рідну Школу.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Дешево приготовляю екстерністів до матури (латина, грека, математика, фізика та інші предмети). Зголошення до адм. „Діла“ під „Солідність“. 1156 2–5

Господиню до ведення домашньої господарки на приходстві у безженного священика в гірській околиці при залізниці близько Сколього потрібна від зараз. Платня згідно з умовою. Зголошення до адміністрації „Діла“ під „77“. 3–4

Дешевий соняшний покій і кухня, І. пов., електрика, вода, Богданівка, Орла 11. 1171 2–7

Емерит. держ. урядник, бездітн. шукає мешкання з двох покоїв і кухні. Зголошення до „Діла“ під „Певність“. 1182 1–2

ОГОЛОШЕННЯ.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . . зол. 0.35
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках „ 0·60
„ на першій сторінці . „ 0·80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденця по зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . „ 0·10
шукаючі праці . . . . „ 0·07
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . . зол. 480·–
„ „ 1/2 . . . . . . „ 250·–
„ „ 1/4 . . . . . . „ 130·–
„ „ 1/8 . . . . . . „ 70·–

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів, Ринок 10.